

מדריך כתיבת שאלות על פסקאות

שימו לב! משך המשימה הוא 30 דקות. בתום 30 דקות יש לסיים את המשימה עצמאית (לפחות על כפטור "סימתי").
רצוי לשים לב לזמן: אם לא תחלכו "סימתי" לאחר 30 דקות, המשימה ממשיכה לroz.

ראשית סמן את סוג שאלה שברצונכם להוסיף.
אם בחרתם שאלה שיש לה מענה בפסקה, שדה השאלה והתשובה יסומנו בירוק. הקלייד שאלת בשדה ולאחר מכן סמן **את התשובה המינימלית והשרה עליה** בעזרת העכבר.
אם בחרתם שאלה שאין לה מענה בפסקה, שדה השאלה וה答复 יסומנו באדום. הקלייד שאלת בשדה ולאחר מכן סמן **תשובה הגיונית (אך לא נכונה), גם היא מינימלית**, בעזרת העכבר.
לאחר ניסוח שאלה וסימון תשובה, יש לפחות הוספה נוספת ותשובה. השאלה וה答复 יתווסף בטבלה שבתחתית העמוד.
לאחר הוספה **5 שאלות בעלות מענה** ו-**2 שאלות חסרות מענה** על הפסקה, אפשר להמשיך לפסקה הבאה בלחיצה על השאלה הבאה.

טרם תחילת המשימה, קראו **ביסודות** את ההנחיות הבאות.

תוכן עניינים:

- א. הנחיות לניסוח שאלה שיש לה מענה בפסקה**
- ב. הנחיות לניסוח שאלה שאין לה מענה בפסקה**
- ג. הנחיות לסייעון טווח תשובה**

א. הנחיות לניסוח שאלה שיש לה מענה בפסקה

יש לנסה שאלות איכויות, אינפורטטיביות ומוגנות.
כדי לענות על דרישת זו, אנא עקבו אחר ההנחיות הבאות:

1. שאלות צרכות להיות **טבעית** ככל האפשר. יש להימנע מניסוח מסורבל ושאלות עמוסות פרטים.
  2. הימנעו שימוש בניסוח המדויק המופיע בפסקה; השתמשו במילים שלכם ובשפה חופשית ככל האפשר.
שאפו לניסוח **טבעי ופשטן** ככל הנינתן, ורחוק מהמקו.
דוגמה: אם במקור הניסוח הוא: "...**מבחן אידיאולוגית** תמצ **גראיני בפשיזם**." (מתוך ערך הויקיפדיה: רודולופו גראיני).
הימנעו מניסוח השאלה באופן זהה למקור: **במה תמצ גראיני מבחן אידיאולוגית?**
 השתמשו בניסוח חדש משלכם, כגון: **מה הייתה האידיאולוגיה של גראיני?**
- טיפים לניסוח מחדש:** אפשר לעבור מניסוח סביר לניסוח פעיל - אם במקור כתוב "שלושה תיקים נפתחו על ידי המשטרה..." במקום לשאול "כמה תיקים נפתחו...?" אפשר לשאול "כמה תיקים המשטרה פתחה...?"
אפשר להשתמש במילים נרדפות ("**איתרו**" אם במקור מופיע "**מצאו**"), במילוט יחס אחרות ("**בגלל**" אם במקור מופיע "**בשל**").

הדרך הטובה ביותר להתרחק מהניסיונות המקוריים היא להשתמש בהיסקים מורכבים. למשל, אם מסופר שג'stein הוא בנו של Ryimond, ושים לו אח אחד גדול, דמיון, אפשר לשאול: מי הוא בנו הבכור של Ryimond? (התשובה: **דמיון**).

3. השתדלו שלא לחזור לעיתום קרובות על שאלות מסוינו סוג ("מתי..."/"באיזה תאריך..."/"באיזו שנה..."); נסחו שאלות מגוונות ככל האפשר. עם זאת, **אין לשאול כלל שאלות "האם...?"** - שאלות אלה אסורות מכך שהתשובה לשאלת מסווג זה יכולה להיות רק "כן" או "לא".

4. אין לשאול שאלה שאי אפשר ללמידה את התשובה עליה מהテקסט. אם, לדוגמה, הפסקה עוסקת ביהורם גאון, ומפורט בה באגדות כי גאון נולד וגדל בירושלים, אין להשתמש במחוזת המילים **ירושלים** כדי לשאול: **מהי בירת ישראל?** - מותר לשאול מהי בירת ישראל? רק על פסקה שבה אכן מסופר כי בירת ישראל היא ירושלים.

5. בתחום השאלה **אין להתייחס למידע קונקרטי** (למשל: שם) **שלא הזכר בפסקה עצמה**. אם לדוגמה בפסקה מופיע משפט: **מטה החברה נמצא בקליפורניה** (מתוך ערך הויקיפדיה: נטפליקס), אך שם החברה (נטפליקס) אינו מופיע בשום מקום בפסקה, **יש להימנע מצוין שם החברה בשאלת** במיללים אחרים, אם השם **נטפליקס** לא מצוי בפסקה, השאלה **איפה נמצא מטה נטפליקס?** תהיה שאלה "לא חוקית".

6. לא כל מילה או מחוזת מילים בפסקה ראויות להיות תשובה לשאלת. תשובה בעלת ערך היא תשובה **אינפורמטיבית**, שיש בה מידע קונקרטי ובעל ערך. **הימנען** משאלות שהתשיבות עליהן חסרות ערך. דוגמה למחוזת מילים ש"לא רואיה" להיות תשובה: "...**ההאשומות שפרנס תומאס חיללו לתודעה העממית באזורה...**" (מתוך ערך הויקיפדיה: עלילת הדם של נוריץ'). **לאן חיללו ההאשומות שפרנס תומאס? לתודעה העממית באזורה.** —> אלה שאלה ותשובה **חרשות עבר**, משומש שהמידע בתשובה אינו קונקרטי.

7. לעיתים משפט מכיל מطبع לשון או צירוף קפוא, שיש לו משמעות רק כאשר הוא מופיע כיחידה אחת. אין לפוך ביטויים אלה בטוחות התשובה. דוגמה: "...**אסטריקס ואובייקס** **יוצאים לדוג דגימות.** **במהלך הדיג פורצת סופה אשר גורמת להם לאבד את הרשות וללכט לאיבוד...**" (מתוך ערך הויקיפדיה: אסטריקס מגלה את אמריקה).

"הLER לאיבוד" הוא צירוף, ולכן השאלה כגון: "**לאן הלכו אסטריקס ואובייקס בעקבות הסופה?**" והתשובה: **לאיבוד** אין חוקיות, משומש שכן מתכוון בין חלקו הצירוף. במיללים אחרים, אם "איבוד" הוא לא שם המקום שאליו אסטריקס ואובייקס אכן הלכו, התשובה אינה "חוקית".

8. אין לשאול שאלה שיש לה יותר מתשובה נכונה אחת בפסקה. כאמור, אם למשל בפסקה מפורטים מספר דוגמאות למאכלים סיניים (**ספרינג רול**, **dim sum**, **מרק חמוץ חריף**), אין לנסח שאלה כמו: "מהי דוגמה אפשרית למאכל סיני?" ולסמן לדוגמה **dim sum**, לאחר מכן שיש כמה דוגמאות למאכלים סיניים בפסקה. בכלל, שאלה שהיא בעצם פקודה **لتת דוגמה** אינה שאלה קבילה. מותר, כמובן, לשאול שאלה שיש לה תשובה אחת נכונה ש חוזרת מספר פעמים במהלך הפסקה. למשל, בפסקה שבה מסופר על ירושלים ועל היותה בירת ישראל, מותר לשאול מהי בירת ישראל? גם במקרה

שבו המילה **ירושלים** חוזרת מספר פעמים במהלך הפסקה. עם זאת, חשוב לשים את המילה **ירושלים** רק במשפט הרלוונטי המופיע על היותה בירת ישראל.

9. רצוי לנוכח שאלות קשות. שאלת קשה היא שאלת שיש לה יותר מתשובה "אפשרית" אחת, אך רק תשובה נכונה אחת; אם מתאפשר רצוי לנוכח שאלת שמדובר מחרוזות מילים בפסקה יכולות להיראות כמו "תשובה הגיונית" אליה. להלן שתי דוגמאות:

לקראת מצundi הגואה של השנים 2022 ו-2023 הקדימה עיריית תל אביב, ופרסמה מבעוד מועד את התאריכים בהם יתקיימו, 10 ביוני, ו-9 ביוני, בהתאם. (מתוך ערך הויקיפדיה: מצundi הגואה).

שאלה לדוגמה: **מתי יתקיים מצundi הגואה בתל אביב 2022?**

זו שאלה טובה משום שיש לה שתי תשבות "אפשריות" (שתי מחרוזות מילים שכוללות תאריך): **10 ביוני, 9 ביוני**
אך רק תשובה נכונה אחת: **10 ביוני**

לאחר מלחמת העולם השנייה נדון על ידי טריבונל איטלקי ל-19 שנים מסר בשל שיתוף פעולה עם הנאצים. בפועל ריצה ארבעה חודשים. (מתוך ערך הויקיפדיה: רודולופו גרציאני).

שאלה לדוגמה: **כמה זמן ישב גרציאני בכלא?**

זו שאלה טובה משום שיש לה שתי תשבות "אפשריות" (שתי מחרוזות מילים שכוללות טווח זמן): **19 שנים מסר, ארבעה חודשים**
אך רק תשובה נכונה אחת: **ארבעה חודשים**

ב. הנחיות לניסוח שאלה שאין לה מענה בפסקה

מערכות צירכות למודד למצוא תשובהCSI, אך חשוב לא פחות: לדעת לזהות מצב שבו הטעטט לא מכיל מענה לשאלת שנסألת. לשם כך חשוב לנו לאסוף גם דוגמאות לשאלות **שאין לה** מענה בפסקה. שאלות אלה צירכות לקיים את שתי הדרישות הבאות:

1. **להיות רלוונטיות לפסקה.** כלומר, הן צירכות לעסוק באותו נושא, באותו אנשים ובאותם מקומות.
2. הפסקה צריכה להכיל מילה או מחרוזת תווים שנראית כמו תשובה הגיונית לשאלת (אך שלא נכונה). לאחר הקולדת השאלה חסרת-המענה, סמן עם העכבר את המילה או מחרוזת המילים הזו והיא תופיע בשדה ה"תשובה" (הלא נכונה) לשאלת שלכם. "תשובה" זו דומה במהותה למסיח במחנן אמריקאי: היא צריכה **להיות** לא נכונה, אך **להיראות** כמו תשובה נכונה, או לפחות הגיונית.
אם, לדוגמה, ניסחת שאלה על שם של חברה ("איזה חברה..."), יש לוודא שבפסקה אכן מופיע שם של חברה - זה יהיה השם שיש לשים כ"תשובה" לשאלת.

דוגמאות לשאלות חסרות מענה:

בת הים הקטנה (בדנית: Den Lille havfrue) הוא פסל ברונזה מפורסם בקופנהגן, דנמרק, המתאר בת ים, יצור אגדי שחזיו העליון דמי אדם וחציו התחтоון דמי דג. דמותה בת הים שבפסל מותבשת על סייפור האגדה בת הים הקטנה מעת **הנס קריסטיאן אנדרسن**. הפסל הוצב לראשונה בשנת 1913. למרות מידותיו הקטנות וצבעיו האפורים, הוא הפך במשך השנים לטרקציה תיירותית. בנוסף הוא מהוות יעד פופולרי להשחתה על ידי אלמוניים ופעיליים פוליטיים. הפסל מוצב על סלע בנמל לאנגליני. גובהו 1.25 מטרים בלבד, והוא שוקל 175 ק"ג. (מתוך ערך הויקיפדיה: בת הים הקטנה (פסל)).

דוגמאות לשאלת חסרת מענה היא: **מי פיסל את פסל בת הים הקטנה?**
• **היא רלוונטית לפסקה:** עוסקת בפסל של בת הים הקטנה.

- היא מכילה מחרוזת מילים שנראית כמו תשובה הגיונית לשאלת - שם של אדם, הנס כריסטין אנדרسن (אשר כתב את סיפור האגדה, אך לא פיסל את הפסל).

ואל דיאוסטה (באיטלקית: Val d'Aosta, בצרפתית: Vallée d'Aoste, ובפרנקו-פרובנסאלית: Val d'Outa), להלן "עמק אוסטה", הוא מחוז אוטונומי באיטליה. האוטונומיה מתבטאת בכך שהואיל וחלק מתושבי העמק הם ממוצא צרפתי, קבוע כי קרפטית תהיה שפה רשמית שנייה במחוז, בנוסף לאיטלקית. עיר הבירה של המחוז היא **אוסטה**. אוכלוסיית המחוז נאמדת ב-123,978 נפש נכון ל-2006. המחוז נמצא בצפון מערב איטליה ונושך לגבולות שווייץ וצרפת ומדרום לו נמצא מחוז פiemonte האיטלקי. (מתוך ערך הויקיפדיה: ואל דיאוסטה).

דוגמה לשאלת חסרת מענה היא: מהי עיר הבירה של איטליה?

- היא רלוונטית לפסקה: עוסקת במחוות וערבים באיטליה.
- היא מכילה מחרוזת מילים שנראית כמו תשובה הגיונית לשאלת - שם של עיר בירה, אוסטה (שהיא עיר הבירה של מחוז אוסטה ולא של המדינה איטליה).

סרגיי קריakin נולד בסימפרופול שבחצי האי קרים. החל לשחק שחמט בגיל 5. ב-2009 עבר מאוקראינה לרוסיה, קיבל את אזרחותה והצטרף לנבחרת הרוסית. היה נשוי לרב אמן יקטרינה Dolzhykova. הם התגרשו לאחר מספר שנים. הוא התחרה בשנית ובשנת 2015 נולד לו בן. (מתוך ערך הויקיפדיה: סרגיי קריakin).

דוגמה לשאלת חסרת מענה: متى סרגיי קריakin הגיע לאוקראינה?

- היא רלוונטית לפסקה: עוסקת בסרגיי קריakin, אוקראינה מזכרת בה.
- היא מכילה מחרוזת מילים שנראית כמו תשובה הגיונית לשאלת - תאריך (זהו התאריך שבו סרגיי קריakin עזב את אוקראינה, לא הגיע אליה; הוא הגיע לרוסיה).

ג. הנחיות לסימון טווח תשובה

[שים לב: הנחיות אלה רלוונטיות גם לשאלות בעלות מענה וגם לשאלות חסרות מענה.]

התשובה שתסמן צריכה לענות על מספר סטנדרטים חשובים:

1. תשובה מינימלית, טبيعית וישראלית

אורק התשובה צריך להיות **מינימלי** - להכיל **לא יותר** מהතשובה המדויקת לשאלת. הבדיקה הבאה היא הבדיקה חשובה, יש להקפיד עליה: טווח התשובה אינו משפט שניtin **לממצא** בו את התשובה לשאלת; טווח התשובה הוא **התשובה הישראלית והטבעית לשאלת**.

לדוגמה, אם פסקת המקור היא:

דוד בן גוריון היה ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. בן גוריון היה איש העלייה השנייה, ממנaggiי תנועת העבודה, חבר במפלגות פועלין ציון ואחדות העבודה, מזכיר הכללי הראשון של ההסתדרות הכלכלית של העובדים בארץ ישראל ומנהיגת הראשון של מפא"י. (מתוך ערך הויקיפדיה: דוד בן-גוריון).

והשאלה היא: מי היה ראש הממשלה הראשון של ישראל?

התשובה הנכונה היא, בפשטות: **דוד בן גוריון**:

דוד בן גוריון היה ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. בן גוריון היה איש העלייה השנייה, ממנaggiי תנועת העבודה, חבר במפלגות פועלין ציון ואחדות העבודה, מזכיר הכללי הראשון של ההסתדרות הכלכלית של העובדים בארץ ישראל ומנהיגת הראשון של מפא"י.

תשובה ארוכה יותר תהיה ארוכה מדי', ותיחשב לא קבילה; אין לסמן את המשפט שבו מופיעה התשובה אלא את התשובה עצמה. זהה תשובה לא קבילה:

דוד בן גוריון היה ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל. בן גוריון היה איש העלייה השנייה, ממנaggi תנועת העבודה, חבר במפלגות פועלי ציון ואחדות העבודה, מזכירה הכללי הראשון של החסודות הכלליות של העובדים בארץ ישראל ומנהיגו הראשון של מפא"ג.

תשובה על שאלה בדרך כלל לא תהיה **משפטשלם**, אלא **רכיב במשפט** (מילה אחת או מילים ספורות); אלא אם מדובר בשאלת **התבונת עליה** מנוסחת כמשפט (שאלות כגון "למה...?"; "מה עשה...?"; "air gibba...?"; "air makinim...?")

לדוגמה:

M84 נמצאת במרכז צביר הבתולה והיא מהגלקסיות הבהירונות שבו. עם דרגת בהירות נראית 10.1 היא ניתנת לצפייה באמצעות טלסקופ חובבים ואפלו באמצעות משקפת איקווטרנית שתנאי הצפייה טובים. מכיוון שאין כוכבים בולטים בסביבתה, לא קל לאתרה. (מתוך ערך הויקיפדיה: M84).

שאלת: למה קשה למצוא את M84?

תשובה: **מכיוון שאין כוכבים בולטים בסביבתה**

2. טווח התשובה ומילوت יחס

במקרים מסוימים, יש להתחיל סימן של תשובה ב"אוצר" מילה - להוציא את מילوت היחס **משיה** וכלי"ב אל מחוץ לטווח התשובה, כאשר אין רלונטיות או מתאימות לשאלת. לדוגמה: לנעמתי תואר ראשון **בכללה** מאוניברסיטת תל אביב ותואר שני **בחציניות** במנהל ומדיניות ציבורית מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב. (מתוך ערך הויקיפדיה: אורני נעמתי).

שאלת: מה למד נעמתי בתואר הראשון?

תשובה: **בכללה**

נעמתי למד כלכלה ולא **בכללה**, ולכן יש להוציא את אות השימוש מטווח התשובה.

לעומת זאת, אם מילوت היחס רלוונטיות מתאימה לשאלת, הן צרכות להיכל בתווך טווח התשובה:

שאלת: **איפה נולד ויליאם פלאץ?**

תשובה: **בנוי יורק**

3. שם פרטי כתשובה לשאלת

טווח התשובה צריך להיות **מינימלי**, אך לא חלקי.

משפט לדוגמה: **האשלגן זווהה בשנת 1807 על ידי הכימאי הבריטי האמפרי דייווי שהפיק אותו מאשלגן הידרוקסידי (HOA)**. (מתוך ערך הויקיפדיה: אשגן).

שאלת: **מי גילה את האשגן?**

טווח תשובה מינימלי מדויק יהיה: **האמפרי דייווי** וכן יראה סימנו על גבי הפסקה:

האשלגן זוהה בשנת 1807 על ידי הכימאי הבריטי האמפרי דייווי שהפיק אותו מאשלגן הידרוקסידי (HOA).

מהו טווח תשובה לא רצוי?

טווח גדול מדי:

טווח כמו **הכימאי הבריטי האמפרי דייוויס** הוא טווח מידע גדול מדי. כמשמעותו שם מלא שמתלווה אליו שם מקצוץ או תיאור נוסף, טווח התשובה יכול רק את השם.

הاسلגן זונה בשנת 1807 על ידי הכימאי הבריטי האמפרי דייוויס שהפיק אותו מاسلגן הידרוקסידי (KOH).

טווח חלק או חסר:

יש לזכור שהמטרה היא לא לסמך את טווח התשובה הקטן ביותר אלא את הטווח המינימלי המכיל תשובה שלמה. ככלומר, המידע בטוווח התשובה לא צריך להיות חסר או חלק. אם למשל התשובה המבוקשת היא שם אדם ובפסיקת מופיע השם המלא שלו - אין להסתפק בשם המשפחה בלבד - ויש לסמך את השם המלא. הדבר נכון גם כשמדובר באנשים ידועים מאוד (למשל, בהינתן מחוזות המילים **דוד בן גוריון** נסמן **דוד בן גוריון** ולא רק **בן גוריון**).

הاسلגן זונה בשנת 1807 על ידי הכימאי הבריטי האמפרי דייוויס שהפיק אותו מaslgen הידרוקסידי (KOH).

אם מלבצתהילה לא מצין שם המלא של אדם, אלא למשל רק השם הפרטי או שם המשפחה (רק **בן גוריון** או רק **דייוויס**), במקרה זה כמובן לא תהיה ברירה ונסמן את מה שמצוין (מה ש"יש").